

“Narcomaderas” skandāls - 108 tonnas narkotiku kokmateriālos

Avoti: zemeunvalsts.lv un pasaules informācijas vietnes

Čīles prokuratūra ir apstiprinājusi valsts vēsturē lielākā narkotiku apjoma konfiskāciju. Sešus mēnešus ilgā izmeklēšanā trīs ostās – Arikā, Valparaíso un Sanantonio – tika atklātas 45 konteineru kravas ar Bolīvijas lapu koksnes zāģmateriāliem, kuros bija paslēptas 108 tonnas narkotiku. Narkotiskās vielas – kokaīns un ketamīns – tika izšķīdinātas un ar spiedienu iesūcinātas tieši koksnes šķiedrās. Kravas vērtība tiek lēsta ap 8,3 miljardiem ASV dolāru, un tā bija paredzēta dažādiem pasaules tirgiem – no Vācijas līdz pat Jaunzēlandei.

Kontrabandas metode, kas maldina tiesībsargus

Noziedznieki nevis slēpa iepakojumus starp kokmateriāliem vai dubultos pārsegumos, bet gan iestrādāja narkotikas tieši koksnē. Process precīzi imitēja rūpniecisko koksnes antiseptizēšanu. Materiāls vispirms tika žāvēts kaltē, bet pēc tam vakuuma un spiediena ietekmē ķīmiskais šķīdums tika ievadīts dziļi šķiedrās. Kā ziņo pētnieciskais medijs *Mongabay*, šāda metode ļauj apiet ostu skenerus un ir nepamanāma pat apmācītiem dienesta suņiem. Arikas un Parinakotas reģiona prokurors Mario Karera norādīja, ka narkotiku atgūšanai būtu nepieciešami sarežģīti ķīmiskie procesi specializētās laboratorijās.

Izmeklētāji šogad no janvāra līdz aprīlim fiksēja 32 šādas piegādes, kuru izcelsme meklējama Bolīvijas ziemeļos, galvenokārt Pando departamentā Bolīvijas Amazonas reģionā. Kopumā kontrabandā tika izmantoti divu koku sugu materiāli – *tajibo* (ipe) un *almendrillo* (kumaru), kas kopš 2024. gada beigām ir iekļauti *CITES II* pielikuma aizsargājamo sugu sarakstā. Kopējais aizturētās koksnes svars sasniedza 1080 tonnas, un tajā esošais narkotiku daudzums atbilst aptuveni 584 miljoniem devu. Tas ir grandiozs apjoms, kas varētu nodarīt milzīgu postu cilvēkiem visur pasaulē.

Legālu dokumentu “aizkars” un starptautiskas kratīšanas

Izmeklēšanā noskaidrots, ka preces sūtīja 15 oficiāli un likumīgi reģistrēti Bolīvijas uzņēmumi, kas nodarbojas ar legālu koksnes eksportu. Šī iemesla dēļ kravas netraucēti varēja šķērsot valstu robežas. Pēc šī graujošā trieciena noziedzīgajam narkotiku tīklam Bolīvijas prokuratūra ir uzsākusi vērienīgu operāciju, veicot vismaz 50 kratīšanas kokzāģētavās un noliktavās trīs valsts departamentos. Bolīvijas Mežsaimniecības kameras - *Camara Forestal de Bolivia* - prezidents Pedro Kolanzi pauda pārsteigumu, ka nozares pārstāvji par šo incidentu uzzinājuši tikai no preses, nevis no oficiāliem kanāliem. P.Kolanzi pieprasīja nekavējoties veikt neatkarīgu starptautisku ekspertīzi, lai identificētu un sodītu patiesos vainīgos. Jāatzīst, ka Bolīvijas koksnes eksporta apjomi piedzīvojuši krasu lejupslīdi un nokritušie pat zem Covid-19 laika minimālās robežas. Tikai pēdējā ceturksņa laikā zaudējumi pārsniedz 16 miljonus ASV dolāru. Viens no būtiskākajiem iemesliem ir šis “*Narcomaderas*” skandāls, kad desmitiem konteineru ar koksni ir aizturēti Čīles ostās. Milzīga problēma Bolīvijas meža nozarei ir arī loģistikas sabrukums pastāvīgā dīzeļdegvielas trūkuma dēļ.

Šis gadījums iezīmē pieaugošu tendenci pasaulē, kurā starptautiskie narkotiku karteli izmanto gan nelegālu kokmateriālu tirdzniecību, gan arī legālu mežu nozares aizsegu. ASV Tieslietu ministrija šobrīd nelegālo kokmateriālu tirdzniecību ierindo kā trešo ienesīgāko transnacionālās noziedzības veidu pasaulē, kurā tiek apgrozītas miljardiem ASV dolāru lielas summas.